

Een lio op de HSN in Antwerpen

Welke nieuwe ideeën en goede tips zijn er voor een lio te halen op de HSN?

In een gezellig cafeetje in Antwerpen werden de laatste keuzes gemaakt. Dit was zeker niet gemakkelijk, want er was weer veel te veel te kiezen. Ik besloot een gevarieerd programma te gaan volgen, het was immers de eerste keer dat ik de conferentie zou bezoeken. Als lio (leraar in opleiding) is je blik nog breed en wil je graag zo veel mogelijk nieuwe ideeën en goede tips van je ervaren collega's ontvangen. Vol goede moed liep ik dan ook de achttiende conferentie 'Het schoolvak Nederlands' tegemoet.

Na de openingswoorden van Andre Mottart en Linde van den Bosch kon de eerste workshop aanvangen. Waarom ze dit workshops hebben genoemd, is mij achteraf niet helemaal duidelijk. Het woord presentatie lijkt mij meer op z'n plek, aangezien onze moderne collega-docenten weer erg veel aan het woord waren en het publiek luisterde.

Voetje voor voetje

De eerste workshop die ik volgde, werd gegeven door twee collega's uit Vlaanderen en alleen al dat taaltje gaf mij het gevoel dat ze veel kennis van hun vak hadden. De workshop heette: 'Voetje voor voetje' en deze naam was zeer toepasselijk gekozen. De letters VOET staan in Vlaanderen namelijk voor vakoverstijgende eindtermen, en zo had ik alvorens de workshop daadwerkelijk aanving, al het eerste opgestoken. Het grote doel van het project dat gepresenteerd werd, was het vakoverstijgend werken vanuit reisverhalen. De redenen voor dit project werden kort toegelicht en daarna werd er een lessenserie gepresenteerd. De lessenserie werd ook uitgedeeld en toen had ik eigenlijk de zaal moeten verlaten. De resterende dertig minuten werd namelijk de hand-out voorgelezen en op

een enkel piepklein puntje toegelicht. Dit was erg jammer, dit had ik namelijk ook wel thuis verder kunnen bekijken.

Van schaakbord naar jungle

Hierna ging ik naar een presentatie van Jan van Peer en daar kwam ik een stuk vrolijker vandaan. Deze man vertelde vol enthousiasme over zijn projecten literatuur in de tweede fase. Ook gaf hij in de titel van de workshop mooi aan hoe er op dit moment over onderwijsvernieuwingen wordt gedacht. Zijn 'van schaakbord naar jungle' gaf de overgang aan van de aloude, traditionele manier met vierenzestig vaste hokjes (programmaonderdelen) naar een jungle waarin de leerling zich zelf moet zien te redden en waarin eigen keuzes gemaakt moeten worden. De theorie van de leerstijlen van Kolb kwam ook nog even aan bod en ik vond het fijn te merken dat veel collega's in de zaal niet precies wisten waarover gesproken werd. Ik, bijna klaar met de lerarenopleiding, had gelukkig al uitgebreid kennis gemaakt met deze stijlen en vond dus een punt van herkenning. Aan het einde van de presentatie kon ik dan ook een interessante vraag stellen over deze leerstijlen. Het antwoord was niet geheel bevredigend, maar desondanks ging ik met een vrolijk gevoel de pauze in.

Taalbeschouwing

Deze pauze gebruikte ik om de vele standjes langs te gaan op zoek naar alweer nieuwe ideeën en goede tips. Helaas waren er vooral veel Vlaamse uitgevers van schoolboeken en was ik snel klaar met mijn speurtocht. Dan maar op naar de volgende twee workshops, waarvan ik kort kan samenvatten dat de eerste echt verschrikkelijk slecht was en de tweede een zeer leerzaam uurtje werd. Deze tweede presentatie werd gegeven door José Vandekerckhove en deze man wist waarover hij sprak. Opnieuw kwam ik erachter dat ze in Vlaanderen veel meer nadruk leggen op het belang van de Nederlandse taal en dat uitte zich in het belang dat ze hechten aan taalbeschouwing. Wanneer Vandekerckhove de hele dag had mogen vullen, dan nog had ik aan het einde van de dag niet het gevoel gehad dat het klaar was. De man vertelde vol passie over het belang van taalbeschouwing en onderbrak zijn verhaal telkens met passende voorbeelden.

Ondanks dat deze presentatie absoluut geen workshop had mogen heten, was ik zeer voldaan deze gevolgd te hebben.

Op de juiste weg

Om half zeven, het einde van de conferentie, zocht ik mijn groep mede-lío's op en bespraken we al wandelend naar het restaurant de dag. De meningen waren zeer verdeeld maar één ding kwam duidelijk naar voren: 'Als lío's deden wij het lang niet slecht'. Veel van wat er in de presentaties naar voren kwam was niet nieuw voor ons. Ook bleek uit de presentaties dat onze visie op onderwijs, de visie van de toekomst zou worden. Nadat we tot deze conclusie waren gekomen, konden we tevreden aan ons diner beginnen. De gewenste nieuwe ideeën en tips waren helaas niet verkregen, wel het goede gevoel op de juiste weg te zitten. Met dit goede gevoel gingen wij weer naar Nijmegen en vol vertrouwen terug onze lío-stage in. Hopend dat wij over een aantal jaren de aankomende lío's net zo'n goed gevoel kunnen geven met misschien hier en daar een tipje en een goed idee'tje.

Enthousiaste, leergierige lío's op de achttiende HSN-conferentie in Antwerpen

Theun Meestringa & Monic Breed

Het CEF en moedertaal

Is het Europese raamwerk voor het vreemde talenonderwijs ook geschikt voor het onderwijs in het Nederlands als moedertaal?

In de volwasseneneducatie en het mbo wordt bij het onderwijs in moderne vreemde talen en Nederlands als tweede taal in toenemende mate gebruik gemaakt van Taalportfolio's die gebaseerd zijn op het Common European Framework van de Raad van Europa. Dat sluit mooi aan bij het inrichten van het onderwijs op competenties, en het geeft ruimte voor het meer zelfstandig leren van een vreemde of tweede taal. De vraag is, of het raamwerk ook bruikbaar is voor het onderwijs in Nederlands als moedertaal. Dat zou immers handig zijn bij de afstemming van het onderwijs in talen en overzichtelijk voor leerlingen en docenten. Bovendien heeft de Europese Unie in 2000 in Polen besloten het Europees referentiekader te adopteren. Dit betekent dat deze Europese taalniveaus in het onderwijs worden ingevoerd in alle landen van de Unie, dus ook in Nederland. Meestringa en Breed (SLO) geven in dit artikel een eerste antwoord op deze vraag die voor de toekomst van het onderwijs Nederlands van betekenis kan blijken te zijn.

Om de vraag te beantwoorden of het Common European Framework ook bruikbaar is voor Nederlands als moedertaal, is enig inzicht in dit Europees referentiekader gewenst. In dit artikel¹ gaan we uitgebreid op het beschrijvingskader in. Vervolgens komen enkele Nederlandse uitwerkingen van het CEF aan bod. Het artikel sluiten we af met opmerkingen over het nut, de wenselijkheid en de mogelijkheid van een L1-